

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XXI. — Izdan in razposlan dne 27. maja 1874.

68.

Postava od 20. maja 1874,

o postavnem priznavanju verskih družeb.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

§. 1.

Spoznavalci kake doslej postavno ne priznane vere bodo se za versko družbo priznavali pod naslednjimi uveti (pogoji):

1. da v njih verskem nauku, službi božji, ustavi, in tako tudi v imenu, katero so si izvolili, nij nič postavam nasprotnega ali npravstveno spotikljivega;
2. da sta ustanovitev in obstanek vsaj ene po določilih te postave uravnane bogočastne občine zagotovljena.

§. 2.

Kadar je zadovoljeno temu, kar se hoče po §. 1, tedaj izreče bogočastja minister, da je verska družba priznana.

Verska družba postaja s tem priznanjem deležna vseh tistih pravic, katere po državnih postavah pripadajo postavno priznanim cerkvenim in verskim družbam.

§. 3.

Ustava priznane verske družbe določuje, kaj je potrebno k temu, da kdo spada k njej, in kakó se ji pristopa.

§. 4.

K ustanovitvi bogočastnih občin in pa okrajev, kateri obsegajo po več takih občin, in tako tudi k vsaki premembi omejitve dozdanjih občin in okrajev potreba je državnega odobrenja.

§. 5.

K državnemu odobrilo ustanovljenja kake bogočastne občine (§. 4) potrebno je izkazati, da ima ona dovolj (zadosti) sredstev, ali da jej je moči po načinu postavno dopuščenem nabaviti si jih v to, da se zagotové z njimi potrebne bogoslužne naprave, da se zagotová vzdrževanje rednega dušnega pastirja in pravilno verstveno podučevanje.

Bogočastna občina se ne sme urediti (konstituirati), predno je podeljeno odobrenje.

§. 6.

Kolikor ne določuje že splošna ustava verske družbe, kakšna bodi notranja uredba bogočastnih občin, naj se uredba ta uravnjuje po ustanovilih (statutih), ki bodo obsegala te le člene ali točke, namreč:

1. oznamenilo krajevnih mej občinskega okoliša;
2. način, kako se postavlja načelstvo, njega področje in odgovornost;
3. način, kako se postavljajo redni dušni pastir in drugi cerkveni opravniki, njih pravice in dolžnosti;
4. pravice in dolžnosti občinarjev z ozirom na občinsko upravo, zlasti določila o veljajočih volilnih pravicah;
5. način, kako se pouk v verstvu opravlja, vodi in neposredstveno nadzira;
6. način, kako si občina nabavlja sredstva za svoje gospodarstvene potrebščine;
7. postopek pri premembi ustanovila.

Taka ustanovila naj se prilagajo prošnjam za državno odobrilo ustanovitve bogočastvenih občin (§§. 4, 5) ter potrebujejo potrditve ministra za bogočastje.

§. 7.

Kadar hočejo bogočastno občino napraviti take osebe, katere doslej niso spadale k dotični verski družbi, morajo one, zadobivši odobrenje (§§. 4, 5), izrecilo o svojem pristopu k občini oddati pred političnim oblastvom, katero naznani to načelniku ali dušnemu pastirju zapuščene cerkve ali verske družbe.

To izrecilo ima vse pravne nasledke odstopnega izrecila, o katerem govori člen 6 postave od 25. maja 1868, Drž. zak. št. 49.

§. 8.

Udje bogočastne redno konstituirane občine so vsi pridruženici dotične verske družbe, kateri stanujejo v nje okoliši.

Pridruženici verske družbe, kateri ne stanujejo v okoliši bogočastne občine, štejejo se za ude najbližje občine svoje vere.

Občinsko načelstvo (§. 9) skrbi za razvidnost občinarjev.

§. 9.

V načelstvo bogočastne občine smejo se klicati samo taki nje udje, kateri so avstrijski državljani ter popolnoma uživajo državljsanske pravice.

Postavljeno načelstvo je naznaniti deželnemu oblastvu.

Postavilo tacega načelstva, katerega oblast bode raztegnena nad več nego eno bogočastno občino, potrebuje potrditve ministra za bogočastje.

§. 10.

Služba dušnega pastirja v bogočastni občini sme se podeliti samo avstrijskemu državljanu, kateremu nij ničesar oponašati, kar se tiče njegovega nramnega in državljanskega vedenja, in katerega splošna omika je vsaj z dovršenimi gimnazijskimi uki izkazana.

§. 11.

Oni, ki imajo pravico, podeljevati službe dušnih pastirjev, dolžni so, naznati deželnemu oblastvu osebo, katero so v posameznem slučaju izvolili.

To oblastvo sme službo podeljujočim priobčiti svoje vgovore ter povedati, na kaj (§. 10) jih opira.

Ako deželno oblastvo v 30 dnevih po nazanilu ničesar ne vgovarja, tedaj ne brani nič, dotičnega dušnega pastirja v službo postaviti.

Proti vgovoru deželnega oblastva moči se je vzklicati na ministra za bogočastje.

Ako se vzklicu ne dá mesto, ne sme se dotičniku služba podeliti.

Kadar se postavljajo v službo verski služabniki, katerih delovanje bode sezalo na več bogočastnih občin, tedaj je potrebno k temu potrdilo ministra za bogočastje.

§. 12.

Kadar se je razsodilo, da je kateri verski služabnik kriv hudodelskih ali takih kaznjivih dejanj, ki iz dobičkarije izhajajo, proti nramnosti merijo ali javno pohujševanje delajo, ali kadar dušni pastir izgubi avstrijsko državljanstvo, tedaj naj vlada zahteva, da se iz službe odpravi.

Kadar se je kateri dušni pastir zakrivil takega vedenja, da se zdi biti javnemu redu nevarno, ako bi on še dalje ostal v svojem uradu, tedaj sme vlada zahtevati, da bode od zvrševanja službe odpravljen.

Ako ga v to poklicani ne odstranijo v primernem roku, kakor je vlada zahtevala, to naj se šteje, da je dotični bogočastni urad za državno področje izprazen ter vlada skrbi za to, da bode tiste poslove, ki jih državne postave izročajo rednemu dušnemu pastirju, druga oseba, katero ona postavi, opravljala dotle, dokler ne bode dotični bogočastni urad po državno-veljavnem načinu na novo popolnjen.

Takisto se sme tudi postopati, kadar redni dušni pastir s katerega drugega vzroka gori omenjenih opravil ne oskrbuje.

§. 13.

Kadar koli gre za to, da bi se več bogočastnih občin ali da bi se zastopniki njihovi, — kjer to nij že v splošni ustavi verske družbe določeno, — zedinili k vkupnemu delovanju za dolgo ali za nekaj časa, zlasti k sklepanju o vkupnih rečéh, potreba je dopuščenja, katero daje minister bogočastja za vsak slučaj posebej.

§. 14.

K potirjevanju sklada (nameta), razpisanega z državno privolitvijo, in dohodkov ter pristojbin, idočih verskim služabnikom, dodeljuje se državna pripomoč.

§. 15.

Državnemu bogočastvenemu upravitstvu je čuti nad tem, da priznane verske družbe, njih občine in postavljenici svojega področja ne prestopajo ter da izpolnjujejo določila pričujoče postave, in tako tudi zaukaze, ki jih na nje podlogi izdado državna oblastva, ter vse to, karkoli ona po tej postavi zahtevajo. Da se to doseže, smejo oblastva uporabljati globe (denarne kazni) v visokosti razmerom imenja primerjeni in druga postavno dopuščena prisilna sredstva.

§. 16.

Ta postava pride v moč tist dan, katerega se razglasi.

§. 17.

Zvršiti postavo to naroča se ministru za bogočastje in uk in pa ministru notranjih reči.

V Budim-Pešti, dne 20. maja 1874.

Franc Jožef s. r.

Auersperg s. r.

Lasser s. r.

Stremayr s. r.